

Kardeş Masallar 2 TİTLE İLE BİTLE

Yücel Feyzioğlu 1946'da Kars'ta doğdu. Kentin o zamanki renkli ortamında büyüdü. Türkiye'de "Susuz İlköğretmen Okulu"nda okudu, Almanya'da "Goethe Enstitüsü"nde dil eğitimi gördü. "Andersson Yazarlık Akademisi"ni bitirdi. Öğretmenlik yaptı. 1985 yılından beri serbest yazar. "Alman Yazarlar Birliği" (VS) üyesi.

Yücel Feyzioğlu, yazdığı kitaplarla yurtdışındaki çocukların Türkçe okumasına, kültürümüzle bağ kurmasına katkı sağladı. "Keloğlan" masal dizisi çeşitli dillere çevrildi. 1974 yılından itibaren Anadolu ve Mezopotamya'dan, Türk, Kürt, Süryani, Ermeni ve Arap masallarını; 1982'den sonra da Kafkasya, Orta Asya ve Uzakdoğu'dan Avrupa içlerine kadar Türklerin yaşadığı bütün ülkelerden masallar derledi, çağdaş psikolojinin ihtiyaçlarını dikkate alarak onları yeniden yazarak "Kardeş Masallar" başlığı altında 32 kitaplık bir dizi oluşturdu. İlgiyle karşılanan bu dizi, kendi alanında yapılmış ilk çalışmadır. 2002'de *Sibirli Limon* adlı masal kitabı Almanya Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nun "Çocukların Kafasında Fantastik Dünya Açan 20 Kitaplık Listesi"ne seçildi. seçildi. MEB ve Avrupa Konseyi ortak projesiyle ilkokul 4. sınıflar için *İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi* (2015) adlı ders kitabını hazırlayanlar arasında yer aldı. Derlediği masallardan yapılan seçmeler bu kitapta okuma parçası olarak kullanıldı. Ayrıca Talim ve Terbiye Kurulu, Feyzioğlu'nun masal kitaplarının çocuklara okutulması kararını da aldı. "Kardeş Masallar" projesi ile Elginkan Vakfı "2011 Türk Kültürünü Araştırma Ödülü"; TÜRKSAV, "2011 Türk Dünyasına Hizmet Ödülü" ve "Halk Kültürü Araştırmaları Kurumu, 2012 Yılı Ödülü"nü kazandı.

Mustafa Delioğlu (1946, Erzincan) 1975'ten bu yana severek okunan bin kadar çocuk kitabını resimledi. Çalışmaları yurtdışında da ilgi gören Delioğlu, kişisel resim sergileri açtı, karma sergilere katıldı.

*Yücel Feyzioğlu'nun
YKY'deki kitapları*

Kardeş Masallar (2008)

Kardeş Masallar 1
Pıspısa Hanım ile Sıçan Soluk Bey (2014)

Kardeş Masallar 2
Title ile Bitle (2014)

Kardeş Masallar 3
Keloğlan ile Kartal Abi (2014)

YÜCEL FEYZİOĞLU

Kardeş Masallar 2
Title ile Bitle

Resimleyen
Mustafa Delioğlu

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4126
Doğan Kardeş - 562

Kardeş Masallar 2
Title ile Bitle / Yücel Feyzioglu
Resimleyen: Mustafa Delioğlu

Kitap editöru: M. Sabri Koz
Redaksiyon: Eda Ağca

Grafik uygulama: Arzu Yaraş

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj San. A.ř.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1. Cad. No: 16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 31345

Bu kitap *Kardeş Masallar* adıyla YKY'den Mart 2009'da
ISBN 978-975-08-1562-1 ile yayımlanan kitabın ikinci bölümüdür.
1. baskı: İstanbul, Mayıs 2014
2. baskı: İstanbul, şubat 2017
ISBN 978-975-08-2918-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.ř., 2014
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.ř.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Kulağıma Fısıldanan Soru Neydi • 9

Karay Türkleri • 11

Şah Abbas ile Şahbanu • 12

Kazakistan • 23

Aldar Köse Yola Çıkarken • 24

Aldar Köse Berkut'u Yakalarken • 29

Aldar Köse ile Bir Kadın • 34

Aldar Köse Cin Kovarken • 40

Kerkük Türkmenleri • 47

Title ile Bitle • 48

Kıbrıs Türkleri • 53

Bakla Ağacı • 54

Kırgızistan • 61

Çınarbay ile Perikızı • 62

Makedonya • 71

Tüylüce Kız ile Genç • 72

Nogaylar • 79
Tilki Yargıç İken • 80

Özbekistan • 89
Üç Yalan, Kırk Masal • 90
Ziyat Batur ile Kamercan • 97

Tatlar • 113
Tilki ile Kurt • 114

Tatarlar • 117
Yaşlıları Ne Yapmalı? (Kırım) • 118
Mennarüv ile Toragay (Romanya) • 124

Tuva Özerk Cumhuriyeti • 129
Möge-Sarık ile Kurt • 130

Kaynakça • 136

Kulağıma Fısıldanan Soru Neydi?

Denizi, ırmağı, yeşiliyle ülkemizin çok şirin köşelerinden biridir Karasu ilçemiz. Sakarya Irmağı ortasından geçer, sakin akarak Karadeniz'e kavuşur. İnsanları da sakin ve sıcacıktır. Balıki lokantaları var ırmağın iki yakasında. Karadeniz'in en leziz balıkları yenir orada. İştahımı sonraya saklayıp etkinliğe gidiyorum.

ocuk edebiyatı şenliği var ilçede. Salon büyük, çocuklar heyecan ve coşku katmışlar her yana. Onlar olmasa dünyamız ne kadar sıkıcı olurdu diye düşünüyorum. Öğretmenler, milli eğitim müdürü ve aileler gelmiş. Heyecanımı bastırıp bu kitapta okuyacağın masalları anlatıyorum. İzleyiciler çok duyarlı, etkinlik canlı geçiyor. Soruları cevaplandırıyorum. "Toplantı bitti" diyorum, kimse yerinden kalkmıyor. Dokuz on yaşlarında bir ocuk:

"Son olarak benim iki sorum var," diyor. "Sor!" diyorum. "Gelip sahneden sorabilir miyim?" Herkesin meraklı bakışları arasında canlı adımlarla sahneye çıkıp kulağıma fısıldıyor:

"Neden saçınızı beyaza boyadınız?"

"Boyamadım ocuğum. Yaşlanıyorum artık. Kendisi ağardı."

“Kandırmayın beni. Siz yaşlı değilsiniz ki!” diyor. Kucaklıyorum çocuğu. Onun bu samimi sözleriyle yirmi yıl gençleşmiş gibi oluyorum. Enerji kazanıyorum, daha çok okumak, daha çok yazmak arzusu duyuyorum.

Dinleyiciler çocuğun sorusunu merak ediyor. Ağzımı açarken o, “söylemeyin!” diyor.

“Peki, ikinci sorunu da sor,” diyorum.

“Sizi öpebilir miyim?”

Eğiliyorum, başımı kaldırdığımda itiş kapış diğer çocukların da sıraya girdiklerini görüyorum...

Sen de başkalarına böyle bir enerji ve böyle bir sevinç verebiliyor musun sevgili okurum? İnsanların buna ne kadar çok ihtiyacı olduğunu biliyor musun?

Yücel Feyzioğlu

KARAY TÜRKLERİ

Karaylar, 7. ve 10. yüzyıllar arasında Hazar Hakanlığı içinde yaşıyorlardı. Hakanlık 10. yüzyıl sonunda yıkılınca Kırım'a ve birçok yere dağıldılar. Kafkas dağlarında kalan bir bölümü bugün 'Dağlı Yahudiler' olarak biliniyor.

Kıpçakça'nın farklı bir şivesini konuşan ve bağlı bulunduğu mezhebin ismi ile anılan Karay toplumu, asırlar boyu Kırım'da da varlığını sürdürmeyi başarmış Yahudi Türkler'dir. Bunlar, Hazarlar'ın etnik ve kültür yönünden vârisleri sayılırlar.

Karaylar'dan bazı topluluklar 14. ve 15. yüzyıllarda Litvanya ve Polonya'ya göç ederek oraya yerleşmişlerdir. Kırım'dan ayrılan Karayların bir kısmı İstanbul'a gelirken, diğer bir kısmı Avrupa ülkelerine, Amerika'ya ve Mısır'a göç etmişlerdir. Mısır'a göç edenlerin tamamı 1947 Kanal Savaşı'ndan sonra İsrail'e yerleşmişlerdir.

Avrupalı Türkologlar, zengin Karay sözlü edebiyatı üzerinde durmuşlar, metinler derleyip yayımlamışlardır. Karaylar'ın sözlü geleneğe dayanan edebî eserlerinde dinî olduğu kadar, sosyal konulara yönelik parçalar da vardır.

Karay akademisyenlerden Yuri Polkanov'a sordum, "Karayların iz bırakmış en etkili yazarı kimdir?" diye.

"Çağdaş Karay Edebiyatı'nın önde gelen ismi Aleksander Markowicz (1875-1944), şair, yazar, yayıncı ve çevirmen olarak Karay Türkçesi'ni canlandıran aydındır," dedi. "Yayımladığı *Karay Avazı* adlı dergi Karay kültür hayatı bakımından çok önemli bir adım olmuştur."

Şah Abbas ile Şahbanu*

ah Abbas, İran şahı. Bir Türkmen beyi. Sözüne, özüne güvenilen!.. Akşamları tebdili kıyafet eder,** halkın arasına katılmış. Halkın nasıl yaşadığını, neler yaptığını kendi gözleriyle izler, tartışmalar

ra katılmış.

Bir gece gezisini tamamlayıp saraya dönerken bir kıza rastlamış. Yoksul bir kulübenin önünde bir kız... Kızın elinde çıra, fidan boylu bir suna... Gözleri çayır alası, saçları Kafkas yelesi... Bir an bakışmışlar... Şah Abbas, kızın güzelliğine vurulmuş, kendinden geçip, sarayın yolunu zor bulmuş.

Ertesi gün hizmetçilere:

“Kenar mahalledeki o kulübe kime ait?” diye sormuş.

“Yoksul bir çobana,” diye cevap vermişler.

“Peki çocukları var mı bu çobanın?”

“Şahbanu adında tek bir kızı var,” demişler.

“Derhal elçiler hazırlanıp gitsin, kızı benim istediğimi söylesin,” diye buyruk vermiş.

* Bu masalsı öykü öteki Kafkasya halkları arasında da yaygın anlatılır.

** Kılık kıyafetini değiştirir.

Veziri, kiziri,* akıl vereni, yol bileni toplanmış. Kendi aralarında bir danışma, bir tartışma... Kimse çoban kızını Şah Abbas'a uygun bulmamış:

“Olmaz haşmetli şahımız! Kızın babası şah değil, şahbaz değil. Sıradan bir çoban. Nasıl gideriz?”

Şah Abbas kaşlarını çatarak buyruğunu daha da yüksek sesle söylemiş:

“Ben o kızla evleneceğim. Elçiler hazırlanıp gitsin, benim kızı istediğimi söylesin, nişan takıp gelsin!”

Elçiler atlanıp gitmişler. Utanarak o derme çatma kulübeye girmişler. Girmişler ki; içeride bir ay parçası; kız değil, kırlarda açan bir lâle... Pınarda kaynayan bir yudum su... Çınara aşılınmış bir gül dalı... Ama çoban evde yok, kırlarda koyun otlatmakta... Adam gönderip çağırtmışlar.

Kız:

“Buyurun, şöyle oturun!” diye hemen yer göstermiş. Eski ama tertemiz minderler koymuş. Elçiler yerleşirken çoban da gelip yetişmiş. Şahın adamlarını görünce kekelemiş:

“Su... su... suçum ne beyler?”

Yaşlı elçi gülümseyerek çobanı sakinleştirmeye çalışmış:

“Suçun yok evlât, devlet kuşu başına kondu, gel otur.” Adam pek anlamamış. Aksakal elçi olayın ayırtısını açıklamış:

“Size dünür geldik, Şah Abbas kızınızla evlenmek istiyor...”

Çoban kulaklarına inanmamış, dili daha da dolamış:

* Kizir: Vergi memuru.